

Na osnovu člana 22 Statuta Brčko distrikta BiH – prečišćeni tekst (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 2/10), Skupština Brčko distrikta BiH na 35. redovnoj sjednici održanoj 30. oktobra 2018. godine, usvaja

ZAKON O OBRAZOVANJU ODRASLIH U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – UVODNI DIO

Član 1 (Predmet Zakona)

Zakonom o obrazovanju odraslih u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) propisuje se:

- a) obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih;
- b) opća pitanja u vezi s osnivanjem pravnih subjekata za obrazovanje odraslih na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko distrikta BiH);
- c) organizacija, finansiranje, upravljanje i rukovođenje procesom obrazovanja odraslih;
- d) djelatnost i uslovi za obavljanje obrazovanja, usavršavanja i osposobljavanja odraslih;
- e) prava i obaveze nadležnih organa u oblasti obrazovanja odraslih,
- f) uslovi za sticanje javnih isprava;
- g) statusna pitanja kandidata koji su završili institucionalno obrazovanje odraslih i
- h) druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih na području Brčko distrikta BiH.

Član 2 (Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) „andragogija“ je nauka koja se bavi pitanjima odgoja obrazovanja odraslih odnosno didaktičko-metodičkim specifičnostima procesa učenja i podučavanja odraslih, gdje su naglašene razlike u interakcijsko-komunikacijskom aspektu odgoja i obrazovanja odraslih u odnosu na odgoj i obrazovanje djece i mladih;
- b) „cjeloživotno učenje“ je sveukupna aktivnost učenja tokom života, a s ciljem unapređenja znanja, vještina i kompetencija;
- c) „cjeloživotna karijerna orijentacija“ se u kontekstu cjeloživotnog učenja odnosi na niz aktivnosti koje omogućavaju da građani svih uzrasta steknu različite kompetencije;
- d) „dokvalifikacija“ je dodatno stručno obrazovanje prema posebno utvrđenim diferenciranim programima radi sticanja višeg stepena kvalifikacije u okviru zanimanja;
- e) „formalno obrazovanje“ je učenje usmjereno od strane nastavnika ili instruktora koje se stiče u obrazovnim ustanovama, a prema nastavnim planovima i programima odobrenim od nadležnih obrazovnih vlasti;

- f) „generički deskriptori“ definišu očekivana znanja, vještine i kompetencije za svaki kvalifikacijski nivo obrazovanja;
- g) „informalno učenje“ je neplanirana aktivnost u kojoj odraslo lice prihvata stavove i pozitivne vrijednosti, kao i znanja i vještine iz svakodnevnog iskustva i raznih drugih uticaja i izvora iz svoje okoline;
- h) „inkluzivno obrazovanje“ podrazumijeva obrazovanje svakog lica tokom cijelog života, posebno lica s posebnim potrebama u smislu uključivanja u redovnu nastavu, kao i nadarene djece do maksimalnog razvoja njihovog potencijala;
- i) „ishodi učenja“ predstavljaju izjavu o tome šta odrasli koji uči zna, razumije i može da obavlja na osnovu završenog procesa učenja, definisano kroz znanje, vještine i kompetencije;
- j) „javno važeći obrazovni program“ je program obrazovanja koji je donijelo, ili odobrilo Odjeljenje za obrazovanje Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Odjeljenje za obrazovanje);
- k) „kompetencije“ označavaju sposobnost primjene znanja, vještina i personalnih, socijalnih i metodoloških sposobnosti, na radnom mjestu ili tokom učenja, kao i u privatnom i profesionalnom razvoju;
- l) „kvalifikacija“ označava formalni naziv za rezultat procesa procjene i validacije koji je dobijen kada kompetentno tijelo odredi da je pojedinac ostvario ishode učenja prema predviđenim standardima;
- m) „kvalifikacijski okvir u Bosni i Hercegovini“ je instrument uspostave kvalifikacija stečenih u Bosni i Hercegovini, kojim se daju osnove za jasnoću, pristupanje, prohodnost, sticanje i kvalitetu kvalifikacija;
- n) „neformalno obrazovanje“ je organizovan proces učenja i obrazovanja usmjeren ka usavršavanju, specijalizaciji i dopunjavanju znanja, vještina i sposobnosti prema posebnim programima koji su usmjereni na lični razvoj, rad i zapošljavanje i socijalne aktivnosti;
- o) „obrazovanje odraslih“ je dio obrazovnog sistema koji je ravnopravan s ostalim dijelovima obrazovnog sistema, organizuje se za odrasle, a ima za cilj zadovoljavanje općih obrazovnih potreba ili profesionalno stručno usavršavanje odraslih;
- p) „odrasli“ su lica starija od 15 godina života koja nisu završila osnovno obrazovanje, odnosno lica starija od 17 godina života koja se obrazuju;
- q) „osposobljavanje“ je obrazovanje za uključivanje u rad nakon završene osnovne škole, za obavljanje jednostavnih i manje složenih poslova određenog zanimanja;
- r) „pismenost odraslih“ obuhvata:
 - 1) osnovnu pismenost, koja predstavlja sposobnost odraslih da komuniciraju na vlastitom jeziku i da s razumijevanjem čitaju i pišu kratke, jednostavne izjave o svakodnevnom životu,

- 2) funkcionalnu pismenost, koja predstavlja sposobnost odraslih da razumiju i koriste medijske i druge informacije u svrhu planiranja i ostvarenja vlastitog razvoja, kao i sposobnost odraslih da se uključe u aktivnosti u kojima je pismenost, koja podrazumijeva i korištenje informacionih i komunikacionih tehnologija, potrebna za njihovo bolje svakodnevno funkcioniranje i učešće u životu zajednice;
- s) „posebni programi“ su programi za povećanje općeobrazovnog i kulturnog nivoa stanovništva i povećanje stručnih i drugih kompetencija;
- t) „prethodno učenje“ obuhvata znanje, vještine i kompetencije stečene kroz prethodno obrazovanje ili iskustvo, a može biti bilo koje forme učenja, ali se najčešće odnosi na neformalno i informalno učenje;
- u) „prekvalifikacija“ je obrazovanje i osposobljavanje koje odraslom, koji je već prethodno stekao neko stručno zvanje, odnosno zanimanje omogućava da stekne nove kompetencije za obavljanje novog zanimanja ili nove profesionalne djelatnosti;
- v) „samousmjereno učenje odraslih“ označava aktivnosti u kojima odrasli sami uspostavljaju proces učenja kao i odgovornost za rezultate tog učenja bez neposredne i kontinuirane pomoći drugih;
- w) „specijalizacija“ je obrazovanje i osposobljavanje u okviru istog zanimanja radi sticanja posebnih znanja i vještina neophodnih za određene poslove;
- x) „usavršavanje“ je svaki oblik obrazovanja nakon završenog inicijalnog obrazovanja ili tokom radnog vijeka koje treba pomoći odraslom da:
- 1) poboljša ili aktuelizira svoja već stečena znanja i kompetencije,
 - 2) stekne nove kompetencije u pogledu profesionalnog napredovanja i da se lično i profesionalno usavršava;
- y) „vještine“ predstavljaju sposobnost primjene znanja i korištenja principa „znati kako“ da se izvrši određeni zadatak i da se riješi problem;
- z) „znanje“ je rezultat usvajanja informacija kroz proces učenja, odnosno skup činjenica, principa, teorija i praksi koje se odnose na područje rada ili izučavanja.

Član 3 **(Ciljevi obrazovanja odraslih)**

Obrazovanje odraslih se organizuje i provodi s ciljem:

- a) povećanja vrijednosti ljudskog kapitala u zemlji, kroz poboljšanje obrazovne i kvalifikacione strukture stanovništva Brčko distrikta BiH i Bosne i Hercegovine u cijelosti;
- b) izgradnje društvenog ambijenta za održivi društveno-ekonomski razvoj Brčko distrikta BiH i bosanskohercegovačkog društva, na svim nivoima organizovanja;
- c) postizanja veće zaposlenosti i povećanja profesionalne fleksibilnosti radno aktivnog stanovništva i njegove veće mobilnosti na domaćem i evropskom tržištu rada;
- d) razvoja demokratije, interkulturalnosti i tolerancije;
- e) unapređivanja kvaliteta života, odnosno ličnog, porodičnog, socijalnog i prirodnog okruženja;
- f) ostvarenja sveobuhvatnosti koncepta cjeloživotnog učenja, koji treba da doprinese bržem napredovanju Brčko distrikta BiH i Bosne i Hercegovine prema društvu koje uči, a time i njenom uspješnom integriranju u evropski društveni i ekonomski prostor;

- g) podizanja osnovne i funkcionalne pismenosti odraslih;
- h) postizanja najmanje osnovnog obrazovanja;
- i) osposobljavanja za zapošljavanje odraslih koji nemaju završeno formalno obrazovanje;
- j) omogućavanja daljnjeg obrazovanja i obuke, odnosno mogućnosti dokvalifikacije, prekvalifikacije, specijalizacije i kontinuiranog stručnog usavršavanja tokom cijelog radnog vijeka;
- k) obrazovanja i sticanja znanja i vještina u skladu s ličnim sposobnostima, afinitetima i životnom dobi pojedinca;
- l) zadovoljenja specifičnih obrazovnih potreba pripadnika nacionalnih manjina i etničkih grupa;
- m) omogućavanja formalnog priznavanja i potvrđivanja rezultata prethodnog učenja, odnosno stečenih znanja, vještina i sposobnosti, bez obzira na način njihovog sticanja.

Član 4 (Djelatnost obrazovanja odraslih)

Djelatnost obrazovanja odraslih je usmjerena ka punom razvoju ljudske ličnosti i dostojanstva, poštovanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, zakonskih i ustavnih načela i sloboda.

Član 5 (Supsidijarna primjena Zakona)

U upravnim stvarima koje nisu uređene ovim zakonom postupa se u skladu sa Zakonom o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI – OBRAZOVANJE ODRASLIH

POGLAVLJE I. NAČELA I OBLICI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 6 (Načela obrazovanja odraslih)

Obrazovanje odraslih se zasniva na načelima:

- a) javnosti;
- b) povezivanja obrazovanja s tržištem rada;
- c) cjeloživotnog učenja;
- d) uvažavanja različitosti potreba i mogućnosti, prethodnih znanja i iskustava, te s tim u vezi i specifičnosti obrazovanja i učenja odraslih;
- e) slobode izbora odgovarajućeg obrazovanja, kao i oblika, metoda i načina učenja;
- f) dostupnosti i raznovrsnosti obrazovne ponude;
- g) osiguranja odgovarajućeg kvaliteta obrazovanja, bez obzira na nacionalne, etničke, kulturne, socijalne, ekonomske, regionalne, lokalne i druge specifičnosti okruženja u kojem se ono organizuje i provodi;
- h) profesionalnosti i odgovornosti organizatora obrazovanja odraslih te profesionalnosti i etičnosti andragoškog kadra;
- i) poštovanja ličnosti i dostojanstva svakog učesnika u procesu obrazovanju odraslih;
- j) informisanja, savjetovanja i vođenja u daljnjem obrazovanju i karijernom napredovanju.

Član 7 (Zabrana diskriminacije)

Obrazovanje odraslih je namijenjeno svima i u tom smislu ne može se ograničiti pristup obrazovanju odraslih, direktno ili indirektno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi suprotnoj ustavu, zakonima i međunarodnom pravu.

Član 8 **(Oblici obrazovanja odraslih)**

Obrazovanje odraslih odvija se kao:

- a) formalno;
- b) neformalno;
- c) informalno i
- d) samousmjereno cjeloživotno učenje.

Član 9 **(Formalno obrazovanje)**

- (1) Formalno obrazovanje odraslih je djelatnost koja se realizuje u javnim ili privatnim obrazovnim ustanovama upisanim u Registar koji vodi Odjeljenje za obrazovanje radi sticanja općeg obrazovanja, odgovarajućih kvalifikacija, znanja, vještina i sposobnosti u skladu s posebnim zakonima, standardima i normativima te nastavnim planovima i programima koje donosi šef Odjeljenja za obrazovanje (u daljnjem tekstu: šef Odjeljenja).
- (2) Formalno obrazovanje odraslih obuhvata program:
 - a) za sticanje osnovnog obrazovanja;
 - b) za sticanje srednjeg obrazovanja;
 - c) za sticanje visokog obrazovanja;
 - d) dokvalifikacije;
 - e) prekvalifikacije;
 - f) usavršavanja i
 - g) osposobljavanja.
- (3) Programom formalnog obrazovanja se obavezno utvrđuje:
 - a) naziv programa;
 - b) cilj programa;
 - c) znanje, vještine i sposobnosti koje se stiču završetkom programa;
 - d) uslovi za upis, napredovanje i završetak programa;
 - e) nastavni predmeti ili nastavni sadržaji;
 - f) ukupno trajanje programa i trajanje programa po nastavnim predmetima ili sadržajima (izraženo u nastavnim satima);
 - g) način odnosno oblici izvođenja programa;
 - h) kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uslovi za izvođenje programa;
 - i) način provjere ishoda učenja i
 - j) način evaluacije programa.
- (4) Program formalnog obrazovanja odraslih se izvodi u obrazovnim ustanovama u sistemu redovnog, odnosno formalnog obrazovanja, specijaliziranim ustanovama za obrazovanje odraslih i drugim registrovanim ustanovama za ovu djelatnost.

Član 10 **(Neformalno obrazovanje)**

- (1) Neformalno obrazovanje odraslih označava organizovane procese učenja na osnovu posebnih programa usmjerenih na sticanje znanja, sposobnosti i vještina radi lakšeg zapošljavanja, radi sticanja vrijednosti i stavova odraslih za različite socijalne aktivnosti te za lični razvoj.
- (2) Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvataju raznovrsne programe usmjerene na sticanje i unapređenje općih i profesionalnih znanja, vještina i sposobnosti, koje odraslima jačaju prilike na tržištu rada, olakšavaju njihovu društvenu integraciju ili doprinose njihovom vlastitom razvoju i samoostvarenju.
- (3) Ovi programi, između ostalog, uključuju program:
 - a) sticanja ili unapređenja ključnih kompetencija;
 - b) sticanja dodatnih kompetencija u struci;
 - c) zaštite životne i radne sredine;
 - d) edukacije o zdravlju i podizanju kvaliteta života;
 - e) obrazovanja za treću životnu dob;
 - f) obrazovanja s ciljem zadovoljenja specifičnih obrazovnih i kulturnih potreba posebnih društvenih grupa;
 - g) sticanja drugih znanja, vještina i sposobnosti.
- (4) Neformalno obrazovanje odraslih mogu organizovati i realizovati: odgojno-obrazovne ustanove, škole, odnosno centri za učenje jezika, škole odnosno centri za informaciono-komunikacijske tehnologije, centri za kulturu i obrazovanje, autoškole, udruženja građana, poslovni subjekti i druga pravna lica koja su, između ostalog, kao svoju djelatnost navela neformalno obrazovanje odraslih.
- (5) Način, uslovi i vrijeme obrazovanja odraslih, utvrđuju se aktima organizatora neformalnog obrazovanja odraslih.
- (6) Neformalno obrazovanje odraslih organizuju i realizuju pravna lica iz stava 4 ovog člana ukoliko ispunjavaju prostorne, materijalne, kadrovske i druge uslove propisane ovim zakonom.
- (7) Neformalno obrazovanje odraslih koje nema status javno važećeg obrazovanja mogu provoditi i ostali pravni subjekti u skladu s odredbama ovog zakona.
- (8) Vrijeme organizovanja neformalnog obrazovanja odraslih u toku godine utvrđuje se godišnjim programom rada pravnog subjekta za obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: organizator obrazovanja odraslih), koji provodi neformalno obrazovanje.

Član 11

(Dokazivanje kompetencija stečenih informalnim i samousmjerenim učenjem)

- (1) Znanja, vještine i sposobnosti stečeni informalnim i samousmjerenim učenjem odrasli mogu dokazati, nezavisno od načina na koji su stečeni, polaganjem ispita.
- (2) Ispite iz stava 1 ovoga člana organizuje i provodi organizator obrazovanja odraslih.

Član 12

(Javno važeće obrazovanje)

- (1) Javno važeće obrazovanje odraslih je obrazovanje koje se stiče po javno važećem obrazovnom programu osnovnog i srednjeg obrazovanja, ili po prilagođenom javno važećem obrazovnom programu ili dijelu tog programa, u skladu s posebnim propisom koji uređuje tu oblast obrazovanja.
- (2) Odrasli mogu sticati znanja, vještine i kompetencije po donesenom, odnosno odobrenom programu obrazovanja ili dijelu tog programa, u skladu s ovim zakonom.
- (3) Obrazovanje stečeno u smislu stava 2 ovog člana, nakon provjere od strane ovlaštene ustanove, jeste javno važeće obrazovanje i dokazuje se javnom ispravom.

POGLAVLJE II. OSNIVANJE I RAD INSTITUCIJA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Član 13 (Organizator obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih može biti ustanova, organizacija i drugi pravni subjekti, koji ispunjavaju uslove za obavljanje ove djelatnosti.
- (2) Obrazovanje odraslih, kao svoju redovnu djelatnost ili kao djelatnost koja prati redovnu djelatnost, mogu provoditi:
 - a) obrazovne ustanove u sistemu redovnog odnosno, formalnog obrazovanja;
 - b) specijalizirane ustanove za obrazovanje odraslih;
 - c) centri i organizacije za stručno usavršavanje, učenje stranih jezika, informaciono-komunikacijske tehnologije, obuku i razvoj ljudskih resursa;
 - d) autoškole;
 - e) zavodi i službe za zapošljavanje;
 - f) javne agencije, javna preduzeća;
 - g) privredne komore, poslodavci, preduzetnici i obrtnici i njihova udruženja, sindikalne organizacije te fondacije i udruženja građana;
 - h) ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica s invaliditetom;
 - i) ustanove za smještaj i brigu o licima s posebnim potrebama;
 - j) penološke ustanove;
 - k) centri za informisanje i savjetovanje;
 - l) kulturno-obrazovni centri i
 - m) drugi subjekti.
- (3) Obrazovanje odraslih mogu provoditi pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana koja su, između ostalog, kao svoju djelatnost navela obrazovanje odraslih i koje ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Član 14 (Osnivač)

- (1) Osnivač organizatora obrazovanja odraslih može biti domaće i strano pravno i fizičko lice.
- (2) Organizator obrazovanja odraslih može biti u svim oblicima vlasništva.
- (3) Osnivanje organizatora obrazovanja odraslih planira se u skladu s planom obrazovanja odraslih.

Član 15 (Sredstva za osnivanje i rad)

- (1) Osnivač organizatora obrazovanja odraslih osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad pravnog subjekta, u skladu sa Standardima i normativima za realizaciju programa obrazovanja odraslih, kojima se posebno standardiziraju i normiraju prostor, oprema, kadrovi, nastavna sredstva i učila.
- (2) Standarde i normative iz stava 1 ovog člana donosi Vlada na prijedlog Odjeljenja za obrazovanje.

Član 16 (Odluka o osnivanju organizatora obrazovanja odraslih)

Odluka o osnivanju organizatora obrazovanja odraslih sadrži:

- a) naziv osnivača;

- b) naziv i sjedište organizatora obrazovanja odraslih;
- c) vrstu programa za koje se osniva;
- d) izvore i način osiguravanja sredstava za rad;
- e) nastavni plan i program;
- f) broj nastavnika, predavača i drugog osoblja koje je kvalifikovano da provodi predviđenu nastavu i treninge;
- g) podatke o objektima koji su osigurani i koji se koriste;
- h) lice koje predstavlja i zastupa instituciju i njegova ovlaštenja i odgovornosti;
- i) rok za donošenje općeg akta, imenovanje organa upravljanja i rukovođenja te
- j) druga pitanja značajna za rad organizatora obrazovanja odraslih.

Član 17

(Uslovi za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih može izvoditi program obrazovanja odraslih ako ima registrovanu djelatnost obrazovanja i ako ispunjava standarde i normative iz člana 15 stava 2 ovog zakona.
- (2) U pogledu prostora za rad, organizator obrazovanja odraslih koji izvodi javno važeće programe obrazovanja odraslih mora imati, u vlasništvu ili zakupu, najmanje:
 - a) osigurani radni prostor po polazniku u učionici opće namjene od najmanje 2,5 m²;
 - b) jednu učionicu opće namjene za grupnu nastavu;
 - c) specijalizirane učionice za posebne oblike, metode i sadržaje nastavnog rada utvrđene programom obrazovanja za pojedine obrazovne sadržaje, veličine od najmanje 3 m² po polazniku;
 - d) posebnu specijaliziranu učionicu, ako izvodi program obrazovanja odraslih koji obuhvata i osposobljavanje za rad na računarima, koja mora imati najmanje 3,5 m² površine po radnom mjestu (računaru);
 - e) prostor za individualni rad s polaznicima;
 - f) prostorije za nastavno i administrativno-tehničko osoblje;
 - g) prostoriju za arhivu;
 - h) po jedan odvojeni sanitarni čvor za žene i muškarce.
- (3) U pogledu obavezne opreme organizator obrazovanja odraslih mora osigurati:
 - a) učionicu opće namjene koja mora imati odgovarajuće učioničke radne stolove sa stolicom za svakog polaznika;
 - b) specijaliziranu učionicu za posebne oblike, metode i sadržaje nastavnog rada, koja mora imati odgovarajući učionički namještaj koji odgovara zahtjevima programa obrazovanja za pojedine nastavne sadržaje;
 - c) specijaliziranu učionicu za nastavu iz računarstva u programu koji obuhvata i osposobljavanje za rad na računarima, koja mora imati najmanje jedan umreženi računar po polazniku i jedan računar za nastavnika s odgovarajućom i licenciranom programskom opremom u vlasništvu organizatora obrazovanja odraslih;
 - d) učionicu koja mora biti opremljena audio i video sredstvima, nepokretnom ili prenosivom pločom, platnom ili zidom za projekciju i drugim nastavnim sredstvima i pomagalicama, u skladu s materijalnim uslovima utvrđenima u programu obrazovanja za pojedine predmete i obrazovne sadržaje;
 - e) druge prostorne zahtjeve i zahtjeve opreme koje određuju obrazovni programi koje izvodi organizator obrazovanja odraslih.

Član 18
(Uslovi za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih može se osnovati ako:
 - a) postoji potreba za osnivanjem, kada se osniva kao javna ustanova;
 - b) su osigurana sredstva za finansiranje, odnosno sufinansiranje programa za obrazovanje odraslih;
 - c) je osiguran adekvatan prostor koji ispunjava uslove u skladu s članom 17 stavovima 1 i 2 ovog zakona,
 - d) ima potreban broj predavača, stručnih saradnika i ostalih zaposlenih;
 - e) su osigurana sredstva za rad od strane osnivača.
- (2) Osnivač je dužan, uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih, Odjeljenju za obrazovanje dostaviti:
 - a) osnivački akt;
 - b) elaborat o opravdanosti osnivanja;
 - c) podatke o licu ovlaštenom za zastupanje;
 - d) dokaz o osiguranim uslovima i sredstvima za rad;
 - e) dokaz o uplati naknade.
- (3) Odjeljenje za obrazovanje obavještava osnivača o urednosti i usklađenosti zahtjeva sa zakonom i određuje rok za otklanjanje nedostataka.
- (4) Rok za otklanjanje nedostataka iz stava 3 ovog člana ne može biti duži od 30 dana.
- (5) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava 3 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.
- (6) Ispunjenost uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih utvrđuje ekspertna komisija koju imenuje šef Odjeljenja.
- (7) Troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih snosi osnivač.
- (8) Visinu naknade za troškove iz stava 7 ovog člana donosi Vlada na prijedlog Odjeljenja za obrazovanje.
- (9) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih utvrđuje se posebnim pravilnikom koji donosi šef Odjeljenja.

Član 19
(Ekspertna komisija)

- (1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz člana 18 stava 2 ovog zakona, Odjeljenje za obrazovanje donosi poseban akt kojim obrazuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i elaborata te davanja stručnog mišljenja.
- (2) Ekspertnu komisiju iz stava 1 ovog člana, koja broji najmanje pet članova, obrazuje Odjeljenje za obrazovanje iz reda istaknutih naučnih radnika i andragoških i drugih stručnjaka za odgovarajuće vrste obrazovanja, predstavnika osnivača organizatora obrazovanja odraslih u osnivanju i predstavnika Odjeljenja za obrazovanje.
- (3) Akt o obrazovanju ekspertne komisije iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka, te visinu naknade za rad članovima komisije.

Član 20
(Sadržaj elaborata)

Elaborat o opravdanosti osnivanja obavezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, dužinu trajanja obrazovanja odraslih, nastavni plan i program, odnosno vrste programa za obrazovanje odraslih koje planira realizovati, profil i stepen stručne spreme koji se stiče po završetku obrazovanja, opće i posebne uslove utvrđene Standardima i normativima, finansijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uslova, način osiguranja finansijskih sredstava za rad organizatora obrazovanja odraslih.

Član 21

(Rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih)

- (1) Rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih donosi šef Odjeljenja za obrazovanje na osnovu pozitivnog stručnog mišljenja ekspertne komisije.
- (2) Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačan upravni akt.
- (3) Nakon donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana Odjeljenje za obrazovanje o tome, u roku od osam dana obavještava osnivača.

Član 22

(Posebna ekspertna komisija)

- (1) U slučaju da je Odjeljenje za obrazovanje donijelo rješenje o neispunjavanju uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih, osnivač može tražiti da se osnuje posebna ekspertna komisija koja ponovo razmatra zahtjev i razloge odbijanja.
- (2) Stručno mišljenje posebne ekspertne komisije dostavlja se Odjeljenju za obrazovanje na razmatranje.
- (3) Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje šef Odjeljenja za obrazovanje iz reda istaknutih naučnih radnika, andragoških i drugih stručnjaka, predstavnika Odjeljenja za obrazovanje, koji nisu bili članovi ekspertne komisije iz člana 20 ovog zakona, s tim da se jedna trećina članova imenuje na prijedlog osnivača organizatora obrazovanja odraslih u osnivanju.
- (4) Akt o imenovanju posebne ekspertne komisije iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok od najduže 60 dana za izvršenje povjerenih poslova i zadataka te visinu naknade za rad članovima komisije.
- (5) Ako je ocjena posebne ekspertne komisije pozitivna, Odjeljenje za obrazovanje donosi rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih.
- (6) Rješenje iz stava 4 ovog člana je konačan upravni akt.
- (7) Nakon donošenja rješenja iz stava 5 ovog člana Odjeljenje za obrazovanje o tome, u roku od osam dana, obavještava osnivača.
- (8) Ako je ocjena posebne ekspertne komisije negativna, šef Odjeljenja za obrazovanje donosi rješenje o neispunjavanju uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih.
- (9) Isti osnivač ili suosnivač može podnijeti ponovo zahtjev iz člana 18 stava 2 ovog zakona nakon isteka roka od najmanje tri godine od donošenja rješenja iz stava 8 ovog člana.

Član 23

(Registar organizatora obrazovanja odraslih)

- (1) Organizatori obrazovanja odraslih, koji su ispunili uslove za osnivanje propisane ovim zakonom, upisuju se u Registar organizatora obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: Registar).
- (2) Registar vodi Odjeljenje za obrazovanje.
- (3) Provjeru uslova za upis u Registar vrši komisija koju formira šef Odjeljenja za obrazovanje.
- (4) Komisija iz stava 3 ovog člana dostavlja izvještaj šefu Odjeljenja.

- (5) Ukoliko je izvještaj pozitivan, šef Odjeljenja za obrazovanje donosi rješenje o ispunjenosti uslova za upis u Registar na osnovu kojeg organizator obrazovanja odraslih stiče status licenciranog, odnosno javno priznatog organizatora obrazovanja odraslih.
- (6) Nakon upisa u Registar organizator obrazovanja odraslih upisuje se i u sudski registar i danom upisa stiče status pravnog lica.
- (7) Postupak utvrđivanja uslova za upis u Registar, sadržaj i način vođenja Registra utvrđuje se podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja.

Član 24 **(Licencirani organizator obrazovanja odraslih)**

- (1) Organizator obrazovanja odraslih koji je ispunio uslove predviđene ovim zakonom, nakon upisa u Registar organizatora obrazovanja odraslih ima status licenciranog organizatora obrazovanja odraslih.
- (2) Osnovna i srednja škola su licencirani organizatori obrazovanja odraslih, ako ispunjavaju propisane uslove za tu aktivnost.

Član 25 **(Javne isprave i pečat)**

- (1) Organizator obrazovanja odraslih obavezan je voditi dokumentaciju i evidenciju o obrazovanju odraslih i izdavati odgovarajuće javne isprave o završenom obrazovanju.
- (2) Organizatori obrazovanja odraslih vode posebnu andragošku dokumentaciju i evidenciju koja, između ostalog, obavezno uključuje:
 - a) matične knjige;
 - b) dnevnike rada;
 - c) programe obrazovanja,
 - d) dokumente o upisu u program;
 - e) ugovor o obrazovanju;
 - f) evidencije o andragoškim radnicima;
 - g) evidenciju o polaznicima;
 - h) provjerama ishoda učenja te
 - i) izdatim javnim ispravama.
- (3) Organizator obrazovanja odraslih ima pečat.
- (4) Odjeljenje za obrazovanje obavezno vodi evidencije organizatora obrazovanja odraslih, donesenih odnosno odobrenih programa obrazovanja, te andragoških radnika.
- (5) Udruženje poslodavaca i Privredna komora Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Privredna komora) vode evidenciju poslodavaca kod kojih se može obavljati praktični rad, te druge evidencije iz djelokruga njihovih aktivnosti u području obrazovanja odraslih.
- (6) Pravilnik o sadržaju, oblicima te načinu vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije i izdavanju javnih isprava donosi šef Odjeljenja.

Član 26 **(Baze podataka)**

- (1) Propisane evidencije o obrazovanju odraslih objedinjuju se u odgovarajuće baze podataka na nivou organizatora obrazovanja odraslih, kao i na nivou Odjeljenja za obrazovanje i drugih relevantnih organa i institucija, na različitim nivoima vlasti.

- (2) Navedene baze podataka služe isključivo u svrhu praćenja, analize i unapređenja stanja obrazovanja odraslih, te planiranja njegovog razvoja uz obavezu poštovanja procedura koje su utvrđene Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Član 27 **(Kontrola i prestanak rada)**

- (1) Odjeljenje za obrazovanje vrši kontrolu rada organizatora obrazovanja odraslih svake dvije godine, a po potrebi i češće.
- (2) Kontrola rada organizatora obrazovanja odraslih obuhvata kontrolu u oblastima:
- a) planova i programa rada organizatora obrazovanja odraslih;
 - b) upravljanja i rukovođenja;
 - c) programa obrazovanja;
 - d) nastavnog procesa;
 - e) obrazovnih postignuća polaznika;
 - f) ljudskih i drugih resursa.
- (3) Ako se prilikom kontrole ustanovi da organizator obrazovanja odraslih ne obavlja djelatnost na način propisan Zakonom ili ne ispunjava uslove propisane Zakonom, šef Odjeljenja za obrazovanje određuje rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti duži od šest mjeseci.
- (4) Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti iz stava 3 ovog člana i dok ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su utvrđene nepravilnosti otklonjene, organizator obrazovanja odraslih ne može vršiti prijem i upis polaznika niti obavljati druge aktivnosti koje su uslovljene otklanjanjem utvrđenih nedostataka.
- (5) Ako organizator obrazovanja odraslih u roku iz stava 3 ovog člana ne otkloni nepravilnosti, šef Odjeljenja za obrazovanje donosi rješenje o zabrani rada i nalaže brisanje organizatora obrazovanja odraslih iz Registra.
- (6) Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Osnovnog suda u Brčko distriktu BiH u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 28 **(Brisanje iz Registra)**

Ukidanje i brisanje organizatora obrazovanja odraslih iz Registra objavljuje se u Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE III. PLAN I PROGRAM OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 29 **(Planovi i programi obrazovanja odraslih)**

Obrazovanje odraslih zasniva se na planovima i programima obrazovanja odraslih ili dijelovima odgovarajućih programa za redovne učenike kojima odrasli stiču ključne i stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za lični i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje, odnosno dopunjuju znanja, vještine, sposobnosti i stavove.

Član 30 **(Plan obrazovanja odraslih)**

- (1) Planom obrazovanja odraslih Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Plan obrazovanja) utvrđuje se opći interes obrazovanja odraslih.
- (2) Srednjoročni trogodišnji Plan obrazovanja, na prijedlog Odjeljenja za obrazovanje, donosi Vlada.
- (3) Plan obrazovanja iz stava 2 ovog člana, u slučaju zahtjeva tržišta rada, može se mijenjati za svaku godinu.
- (4) Pripremanje Plana obrazovanja vrši Odjeljenje za obrazovanje na osnovu pribavljenih mišljenja i iskazanih potreba Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, Privredne komore, udruženja poslodavaca i organizatora obrazovanja odraslih.
- (5) Plan obrazovanja utvrđuje:
 - a) prioritete obrazovne oblasti obrazovanja odraslih;
 - b) okvirni obim sredstava za obrazovanje odraslih;
 - c) programe rada i dinamiku njihovog ostvarivanja.

Član 31 **(Program obrazovanja odraslih)**

- (1) Program obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: Program obrazovanja) je dokument koji donosi Odjeljenje za obrazovanje, na prijedlog organizatora obrazovanja odraslih i drugih zainteresovanih subjekata koji se bave obrazovanjem odraslih, ako je riječ o formalnom obrazovanju.
- (2) Program neformalnog obrazovanja donosi organizator obrazovanja odraslih, a njim se utvrđuju nastavni sadržaji koji se realizuju u tom procesu.
- (3) Programom obrazovanja određuju se nastavne oblasti i forme nastavnog rada kao i metodičko-didaktička uputstva za njihovu realizaciju.
- (4) Program obrazovanja je prilagođen odgovarajućem stepenu obrazovanja, kao i dobi polaznika, njihovom prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i sposobnostima.

Član 32 **(Svrha programa obrazovanja)**

Obrazovanje odraslih obuhvata programe obrazovanja kojima odrasli stiču ključne stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za lični i profesionalni razvoj, radi zapošljavanja, odnosno dopunu znanja, vještine i sposobnosti:

- a) čitanja, pisanja i računanja;
- b) vladanja maternjim i stranim jezicima;
- c) vladanja informaciono-komunikacijskom tehnologijom;
- d) za rad u struci;
- e) za poduzetništvo i menadžment;
- f) kreativnog izražavanja i sudjelovanja u kulturnim i umjetničkim događajima;
- g) za odgovorno obavljanje temeljnih građanskih prava i dužnosti i znanja o aktivnom građanstvu;
- h) za očuvanje i zaštitu okoliša, posebne socijalne vještine i sposobnosti;
- i) druga znanja, vještine i stavovi.

Član 33 **(Sadržaj programa obrazovanja)**

- (1) Programom obrazovanja utvrđuje se:
 - a) naziv programa;
 - b) nastavni sadržaji;

- c) način i oblik izvođenja programa;
 - d) trajanje programa i način provjere ishoda učenja;
 - e) završetak programa i mogućnosti daljeg napredovanja i usavršavanja radi horizontalne i vertikalne prohodnosti;
 - f) školska ili stručna sprema ili zanimanje ili opis znanja, vještina i sposobnosti koje se stiču završetkom programa;
 - g) uslovi za upis;
 - h) kadrovski, didaktički i prostorni i drugi uslovi za realizaciju programa;
 - i) kadrovski potencijali za realizaciju nastavnih sadržaja;
 - j) andragoške osnove s naglaskom na didaktičko-metodičke zahtjeve za realizaciju programa;
 - k) praćenje, vrednovanje i evaluacija programa i postignuća.
- (2) Program obrazovanja prilagođava se ciljnoj grupi.
- (3) Program prekvalifikacije odraslih podrazumijeva obavezu utvrđivanja dopunskih ispita.
- (4) Programom osposobljavanja odraslih utvrđuje se minimum prethodnog obrazovanja, znanja i vještina neophodnih za uspješno pohađanje programa.
- (5) Programom usavršavanja odraslih utvrđuju se i dodatna znanja i vještine u određenoj oblasti u odnosu na trenutnu kvalifikaciju polaznika.

Član 34

(Zahtjev za odobravanje realizacije novih programa obrazovanja)

- (1) Zahtjev za odobravanje realizacije novih programa obrazovanja organizator obrazovanja odraslih podnosi Odjeljenju za obrazovanje.
- (2) Uz zahtjev se prilažu:
- a) programi obrazovanja odraslih,
 - b) dokaz o kompetencijama stručnih lica koji realizuju programe obrazovanja odraslih,
 - c) dokaz o osiguranosti adekvatnog prostora, opreme i nastavnih sredstava,
 - d) dokaz o osiguranosti materijalnih sredstava za izvođenje programa obrazovanja odraslih i
 - e) dokaz o uplati naknade na ime troškova provođenja postupka provjere ispunjenosti uslova za izvođenje novih programa obrazovanja.
- (3) Rješenje o ispunjenosti uslova za realizaciju novih programa obrazovanja kojim se odobrava realizacija novih programa donosi šef Odjeljenja.
- (4) Pravilnik kojim se preciznije uređuje proces i način provjere ispunjenosti uslova za rad i realizaciju novih programa obrazovanja donosi šef Odjeljenja.
- (5) Vlada, na prijedlog Odjeljenja za obrazovanje, donosi odluku o visini naknade iz stava 2 tačka e) ovog člana.

Član 35

(Programi formalnog obrazovanja odraslih)

Programi formalnog obrazovanja odraslih obuhvataju:

- a) programe za sticanje osnovnog obrazovanja;
- b) programe za sticanje srednje stručne spreme;
- c) programe za sticanje visoke stručne spreme;
- d) programe prekvalifikacije;
- e) programe dokvalifikacije;
- f) programe osposobljavanja.

Član 36
(Realizacija programa formalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Programi formalnog obrazovanja odraslih se realizuju kroz:
 - a) redovnu;
 - b) konsultativno-instruktivnu;
 - c) dopisno-konsultativnu nastavu;
 - d) praktični rad i
 - e) druge načine.
- (2) Polaznici su obavezni prisustvovati redovnoj nastavi.
- (3) Za polaznike formalnog obrazovanja odraslih koji nisu u mogućnosti svakodnevno prisustvovati redovnoj nastavi, organizuje se konsultativno-instruktivna nastava, koja u programima za sticanje osnovnog i srednjeg obrazovanja, odnosno prekvalifikacije i dokvalifikacije može biti zastupljena sa najviše 30% (trideset posto) od ukupno predviđenog trajanja nastave.
- (4) Konsultativno-instruktivna nastava se provodi putem grupnih i individualnih konsultacija.
- (5) Dopisno-konsultativna nastava se organizuje za polaznike obrazovanja koji su se, zbog fizičke i prostorne udaljenosti, opredijelili za samostalno učenje i može se provoditi ako za to postoje organizacijski i tehnički uslovi, te osiguran odgovarajući nastavni materijal i mentorski rad s polaznikom.
- (6) Praktični rad se izvodi u punom fondu predviđenih sati, za sve polaznike obrazovanja. Praktični rad se može izvoditi u objektu organizatora programa obrazovanja odraslih ili kod poslodavca ili drugog organizatora programa obrazovanja odraslih, pri čemu se međusobni odnosi organizatora obrazovanja odraslih, poslodavaca i polaznika regulišu ugovorom.

Član 37
(Programi neformalnog obrazovanja odraslih)

Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvataju program:

- a) sticanja ili unapređenja ključnih kompetencija;
- b) dokvalifikacije;
- c) osposobljavanja;
- d) usavršavanja;
- e) zaštite okoline i ekologije;
- f) stranih jezika;
- g) obuke za rad na računaru;
- h) preduzetništva i menadžmenta;
- i) edukacije o zdravlju i podizanju kvaliteta života;
- j) obrazovanja za treću životnu dob;
- k) obrazovanja s ciljem zadovoljenja specifičnih obrazovnih i kulturnih potreba posebnih društvenih grupa;
- l) rada u struci;
- m) iz poznavanja nauke i tehnologije;
- n) kreativnog i umjetničkog izražavanja i
- o) za sticanje drugih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za određene poslove u skladu sa zahtjevima tržišta rada.

Član 38
(Privredna komora i udruženja poslodavaca)

- (1) Privredna komora i udruženja poslodavaca predlažu zanimanja za koja se pripremaju odgovarajući programi iz člana 31 ovog zakona.
- (2) Privredna komora i udruženja poslodavaca:
 - a) organizuju savjetovanja i specijalizacije za zaposlene;
 - b) učestvuju u koncipiranju programa učenja uz rad;
 - c) predlažu standarde praktičnih znanja;
 - d) predlažu programe usavršavanja i osposobljavanja;
 - e) vode registar poslodavaca kod kojih se obavlja praktični rad.
- (3) Verifikacija poslodavaca kod kojih se obavlja praktični rad, sadržaj i način vođenja registra poslodavaca utvrđuje se pravilnikom koji donosi šef Odjeljenja na prijedlog Privredne komore.

Član 39

(Programi obrazovanja odraslih koji se realizuju kroz praktični rad)

- (1) Programi obrazovanja odraslih koji se realizuju kroz praktični rad mogu se ostvariti kod organizatora obrazovanja odraslih, kod drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca.
- (2) Ako se praktični rad izvodi u objektima koji ne pripadaju organizatoru obrazovanja odraslih, međusobna prava i obaveze organizatora obrazovanja odraslih i drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca uređuju se ugovorom, a međusobna prava polaznika obrazovanja i drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca ugovorom o praktičnom radu.

Član 40

(Osposobljavanje odraslih kod poslodavaca)

- (1) Poslodavac može, radi prilagođavanja tržišnim zahtjevima i promjenama, novim tehnološkim i radnim procesima, organizovati različite oblike osposobljavanja odraslih i usavršavanja zaposlenih.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana mogu u skladu s ovim zakonom certificirati stečeno znanje, vještine i sposobnosti u ustanovi odnosno školi koju odredi Odjeljenje za obrazovanje koja o tome izdaje javnu ispravu.

Član 41

(Validacija)

- (1) Validacija je postupak u kojem se od strane nadležne institucije odnosno tijela provjeravaju i potvrđuju ishodi prethodnog učenja, znanja, vještine i sposobnosti, prema unaprijed utvrđenim kriterijima i standardima provjere.
- (2) Ishodi iz stava 1 ovog člana koje je odrasli stekao kroz prethodno učenje, formalno, neformalno obrazovanje, učenje kroz životno i radno iskustvo (informalno učenje i samousmjereno učenje) mogu se provjeriti i potvrditi kroz postupak validacije prethodnog učenja.
- (3) Odrasli mogu dokazati znanja, vještine i sposobnosti, neovisno o načinu na koji su stečena, polaganjem ispita.
- (4) Ispite iz stava 3 ovoga člana organizuje i provodi organizator obrazovanja odraslih koji izvodi program za sticanje istih znanja, vještina i sposobnosti i koji dobije ovlaštenje Odjeljenja za obrazovanje za provođenje ispita.
- (5) Za organizovanje ispita iz stava 4 ovog člana organizator obrazovanja odraslih formira komisiju stručnjaka čije su stručne kompetencije propisane programom obuke.
- (6) Komisija iz stava 5 ovog člana ima tri člana.

- (7) Način organizovanja, nadzor i provođenje ispita iz stava 3 ovog člana, kao i člana 40 stava 2 ovog zakona, te forma i sadržaj javnih isprava koje se mogu steći kroz programe obrazovanja odraslih utvrđuju se podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja za obrazovanje.

Član 42 (Godišnji program rada)

- (1) Na osnovu Programa obrazovanja odraslih, organizator obrazovanja odraslih koji vrši formalno obrazovanje odraslih, donosi godišnji program rada za svaku školsku godinu, najkasnije do 30. septembra tekuće godine.
- (2) Pravni subjekti koji vrše neformalno obrazovanje odraslih, donose godišnji program rada za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara tekuće godine.

Član 43 (Publikacija programa obrazovanja)

- (1) Registrovani programi obrazovanja odraslih se objavljuju u publikacijama, u printanom ili elektronskom obliku.
- (2) Publikacije iz stava 1 ovog člana moraju biti dostupne zainteresovanim polaznicima obrazovanja odraslih i široj javnosti.
- (3) Organizatori obrazovanja odraslih obavezni su na svojoj zvaničnoj internet stranici objaviti podatke o registrovanim programima koje realizuju s ciljem informisanja javnosti.

Član 44 (Stručna lica za realizaciju programa obrazovanja odraslih)

- (1) Andragoški radnici su lica koja izvode programe obrazovanja odraslih ili osiguravaju stručnu podršku i pomoć u njihovoj realizaciji, a to su:
- a) izvođači programa obrazovanja odraslih i to: učitelji, nastavnici, profesori, predavači, voditelji, treneri i instruktori praktične nastave;
 - b) stručni saradnici i saradnici.
- (2) U slučaju nedostatka kvalifikovanog andragoškog kadra ili iz drugih opravdanih razloga, u procesu obrazovanja odraslih mogu biti angažovana i lica koja su, uz posjedovanje ključnih stručnih kvalifikacija za izvođenje ili za podršku realizaciji obrazovnih programa, prethodno i dodatno osposobljena za rad s odraslima.
- (3) Andragoški radnici imaju pravo i obavezu stalnog stručnog usavršavanja.
- (4) Organizator obrazovanja odraslih obavezan je jednom godišnje organizirati andragoško stručno usavršavanje za svoje uposlenike.
- (5) Uslovi u pogledu kvalifikacija i kompetencija andragoškog kadra definišu se odgovarajućim programom obrazovanja koji donosi šef Odjeljenja.

Član 45 (Kompetencije i kvalifikacije)

- (1) Ključne kompetencije, u smislu ovog zakona, jesu sposobnost upotrebe stečenih znanja, vještina i stavova neophodnih za lični, socijalni i profesionalni razvoj i daljnje učenje.
- (2) Stručne kompetencije, u smislu ovog zakona, jesu sposobnost korištenja stečenih znanja, vještina i stavova neophodnih za obavljanje radnih aktivnosti.

- (3) Kompetencije i kvalifikacije mogu se steći formalnim i neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem.

Član 46 (Standard kvalifikacije)

- (1) Standard kvalifikacije, u smislu ovog zakona, obuhvata standard ključnih i standard stručnih kompetencija i uslove za njihovo dostizanje.
- (2) Standard ključnih kompetencija, u smislu ovog zakona, obuhvata opće standarde postignuća i posebne standarde postignuća u osnovnom i u općem srednjem i umjetničkom obrazovanju odraslih.
- (3) Standard stručnih kompetencija, u smislu ovog zakona, obuhvata posebne standarde postignuća odnosno ishode učenja, utvrđene za stručno obrazovanje i obučavanje.
- (4) Uslovi iz stava 1 ovog člana odnose se na odrasle koji se uključuju u obrazovnu aktivnost, prostor, opremu i kadrove organizacije kod kojih se stiču, odnosno priznaju kompetencije i kvalifikacije i postupke za priznavanje prethodnog učenja.

Član 47 (Način sticanja kvalifikacije)

- (1) Odraslo lice može steći kvalifikaciju ili dio kvalifikacije, ključne ili stručne kompetencije, u skladu s utvrđenim standardom kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih.
- (2) Odraslo lice može steći kvalifikaciju ili dio kvalifikacije, ključne ili stručne kompetencije, u skladu s utvrđenim standardom i u postupku za priznavanje prethodnog učenja kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih.

POGLAVLJE IV. ORGANIZACIJA RADA NA OBRAZOVANJU ODRASLIH

Član 48 (Rokovi formalnog i neformalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator formalnog obrazovanja odraslih svoje aktivnosti provodi u rokovima i u skladu s važećim zakonima koji uređuju oblast iz koje se vrši obrazovanje.
- (2) Realizacija programa za sticanje osnovnog obrazovanja za odrasle traje za prvi (I), drugi (II), treći (III), četvrti (IV) i peti (V) razred po tri mjeseca, za šesti (VI), sedmi (VII), osmi (VIII) i deveti (IX) razred po šest mjeseci.
- (3) Neformalno obrazovanje odraslih se provodi, prema iskazanoj potrebi, tokom cijele godine u skladu s programom obrazovanja i ovim zakonom.
- (4) Način organizovanja, provođenja, dužina trajanja, potrebni fond sati za sticanje srednje stručne spreme, programa prekvalifikacije, programa osposobljavanja i programa brze obuke za potrebe poslodavca utvrđuje se pravilnikom koji donosi šef Odjeljenja za obrazovanje.

Član 49 (Aktivnosti na realizaciji Plana i programa obrazovanja odraslih)

Realizacija Plana i programa obrazovanja od strane organizatora obrazovanja odraslih odvija se kroz sljedeće aktivnosti:

- a) objavljivanje javnog konkursa za realizaciju odgovarajućih programa obrazovanja odraslih;
- b) upis polaznika;
- c) realizaciju Plana i programa obrazovanja;

- d) praćenje izvođenja programa obrazovanja i preduzimanje mjera koje su potrebne za unapređivanje te djelatnosti;
- e) planiranje sredstava za finansiranje programa obrazovanja;
- f) organizovanje ispita i provjera znanja i
- g) izdavanje javnih isprava.

Član 50

(Sadržaj i postupak provođenja javnog konkursa)

- (1) Upis polaznika za obrazovanje odraslih vrši se javnim konkursom, koji objavljuje organizator obrazovanja odraslih.
- (2) Pored općih i posebnih uslova utvrđenih programom obrazovanja, konkurs sadrži i:
 - a) broj kandidata koji se mogu upisati;
 - b) kriterije i mjerila za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata;
 - c) rok za predaju prijava;
 - d) rok za objavu rezultata;
 - e) pouku o pravnom lijeku;
 - f) broj i naziv akta o odobravanju izvođenja programa obrazovanja;
 - g) način realizacije programa obrazovanja i forme nastave;
 - h) trajanje programa obrazovanja i uslove za njegovo završavanje;
 - i) naziv i pravnu prirodu javne isprave koja se izdaje po završetku programa obrazovanja;
 - j) visinu školarine po pojedinom polazniku obrazovanja, odnosno po ispitu, ukoliko obrazovanje nije finansirano ili sufinansirano iz javnih prihoda;
 - k) spisak potrebne dokumentacije za upis.
- (3) Ako se na konkurs prijavi više kandidata u odnosu na broj naznačen u javnom konkursu, organizator programa obrazovanja je dužan da prilikom izbora kandidata uzima u obzir stepen ispunjenosti uslova u pogledu prethodnog obrazovanja, iskustva diskriminacije uz obavezu davanja prednosti kandidatima koji pripadaju boračkoj populaciji u skladu s članom 4 Zakona o dopunskim pravima porodica poginulih boraca i ratnih vojnih invalida.
- (4) Uslove upisa u neformalne programe obrazovanja odraslih određuje organizator obrazovanja odraslih, a upis se vrši putem oglašavanja, ili na osnovu neposrednog dogovora, odnosno sporazuma između organizatora obrazovanja odraslih i zainteresovanih poslodavaca ili pojedinaca.

Član 51

(Ugovor o obrazovanju)

- (1) Troškovi za sticanje osnovnog obrazovanja za odrasle koji imaju stalno mjesto prebivališta u Brčko distriktu BiH osiguravaju se iz sredstava budžeta Brčko distrikta BiH, Zavoda za zapošljavanje, poslodavaca, pojedinaca i drugih izvora.
- (2) U ugovoru su obavezno sadržane odredbe o:
 - a) nazivu, vremenu trajanja i načinu završetka programa, kao i vrsti isprave koja se polazniku izdaje po uspješno završenom programu;
 - b) oblicima realizacije obrazovnog procesa i mjestu njegovog realizovanja;
 - c) visini školarine i opisu troškova obrazovanja koji su uključeni u školarinu;
 - d) pravima i obavezama polaznika za vrijeme obrazovanja, kao i načinu prestanka statusa polaznika;
 - e) pravima i obavezama organizatora obrazovanja odraslih u pogledu realizacije obrazovnog procesa, kao i u slučaju prestanka rada;

- f) uslovima raskida ugovora.
- (3) Status polaznika prestaje završetkom programa, ispisivanjem iz programa ili iz drugih razloga predviđenih ugovorom o obrazovanju ili drugim aktima.

Član 52 (Polaznik obrazovanja)

Odrasli koji se upisuju u program obrazovanja za odrasle stiču status polaznika obrazovanja, a status kandidata uključivanjem u postupak priznavanja prethodnog učenja.

Član 53 (Ocjenjivanje polaznika)

- (1) Ocjenjivanje polaznika obrazovanja odraslih za sticanje osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja vrši se u skladu s propisima koji regulišu te oblasti obrazovanja.
- (2) Polazniku koji uspješno završi program obrazovanja izdaje se javna isprava u skladu s ovim zakonom.

Član 54 (Certificiranje)

- (1) Certificiranjem, odnosno izdavanjem odgovarajućih isprava o obrazovanju se potvrđuje da su ishodi učenja, znanje, vještine i sposobnosti koje je pojedinac stekao kroz formalne, neformalne ili informalne vidove obrazovanja i učenja provjereni i potvrđeni od strane nadležne institucije, odnosno tijela, u skladu s utvrđenim kriterijima i standardima.
- (2) Nakon završetka formalnih programa obrazovanja odraslih: osnovnog i srednjeg obrazovanja ili njihovih pojedinih dijelova, te dokvalifikacije i prekvalifikacije, osposobljavanja i usavršavanja, polaznicima se izdaju javne isprave, svjedodžbe i diplome koje imaju istu važnost kao i isprave stečene tokom redovnog obrazovanja, ili javno važeća uvjerenja o završenim programima osposobljavanja i usavršavanja.
- (3) Polaznicima programa neformalnog obrazovanja, nakon završetka programa provjere znanja, vještina i sposobnosti, organizator obrazovanja odraslih o tome izdaje uvjerenje, potvrdu, certifikat ili drugu ispravu, koja nema status javne isprave.
- (4) Ukoliko nakon završetka neformalnog programa nije bilo provjere znanja, vještina i sposobnosti, polaznicima se mogu izdati potvrde ili druge isprave koje nemaju status javnih isprava, ali iz kojih je evidentno da su bili učesnici određenog programa neformalnog obrazovanja, kao i sticanje kojih znanja, vještina i sposobnosti je bilo predviđeno programom.
- (5) Nazivi, forma i sadržaji javnih isprava koje se stiču u sistemu obrazovanja odraslih uređuju se podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja za obrazovanje.

Član 55 (Nadzor nad provođenjem ispita)

Stručni nadzor i nadzor nad zakonitošću organizovanja obrazovanja odraslih i provođenja ispita vrši Odjeljenje za obrazovanje i inspektor za obrazovanje.

POGLAVLJE V. FINANSIRANJE, NADZOR I PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 56
(Značaj i sredstva za finansiranje obrazovanja odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih je zajednička odgovornost Brčko distrikta BiH, zaposlenika, udruženja poslodavaca, Privredne komore, naučno-istraživačkih i obrazovnih institucija i pojedinaca (u daljnjem tekstu: akteri).
- (2) Finansiranje obrazovanja odraslih vrši se iz: javnih prihoda; sredstava poslodavaca; sredstava polaznika; sredstava fondova Evropske unije; donacija i drugih izvora u skladu s Planom obrazovanja iz člana 30 ovog zakona.
- (3) U okviru uspostavljenog međusektorskog partnerstva i socijalnog dijaloga, svi akteri dijele zajedničku odgovornost za finansiranje obrazovanja odraslih i u tom smislu, u okviru svojih nadležnosti, predlažu i preduzimaju konkretne akcije i mjere na planu unapređenja postojećih zakonodavstava i razvijanja adekvatnih strategija i modela za dugoročno i održivo finansiranje obrazovanja odraslih.
- (4) Akcije i mjere iz stava 3 ovog člana su naročito usmjerene na:
 - a) jačanje odgovornosti vladinog sektora za finansiranje obrazovanja odraslih;
 - b) kreiranje stimulativnih poreskih politika i uvođenje drugih poticajnih mjera za poslodavce i druge subjekte koji ulažu u obrazovanje odraslih;
 - c) uspostavu namjenskih fondova u području obrazovanja odraslih;
 - d) osiguranje adekvatne infrastrukturne podrške obrazovanju odraslih;
 - e) osiguranje veće finansijske slobode za javne obrazovne ustanove koje su organizatori obrazovanja odraslih, s ciljem jačanja njihove tržišne konkurentnosti;
 - f) uspostavu adekvatne politike sufinansiranja organizatora neformalnog obrazovanja i
 - g) osiguranje različitih oblika i mehanizama finansijske podrške pojedincima koji se uključuju u proces obrazovanja odraslih.

Član 57
(Nosioci troškova programa obrazovanja)

- (1) Troškovi za sticanje osnovnog obrazovanja za odrasle koji imaju stalno mjesto prebivališta u Brčko distriktu BiH osiguravaju se iz sredstava budžeta Brčko distrikta BiH, Zavoda za zapošljavanje, poslodavaca, pojedinaca i drugih izvora.
- (2) Za lica koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje, a koja imaju najviše završen četvrti (IV.) stepen obrazovanja i koja su na prijedlog Zavoda za zapošljavanje upućeni na obuku javno priznatih programa obrazovanja odraslih, obuku lica s invaliditetom i verifikaciju informalno stečenih znanja i vještina, nosilac troškova obrazovanja je Zavod za zapošljavanje.
- (3) Za sticanje ostalih vidova obrazovanja i osposobljavanja odraslih troškove obrazovanja snose polaznici programa obrazovanja, poslodavci, zavod, odnosno službe za zapošljavanje ili druga zainteresovana pravna i fizička lica.
- (4) Lica mlađa od 18 godina ne mogu biti nosioci troškova programa obrazovanja izuzev u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Član 58
(Sredstva koja se osiguravaju budžetom Brčko distrikta BiH)

- (1) U Budžetu Brčko distrikta BiH obavezno se osiguravaju sredstva za:
 - a) troškove realizacije programa osnovnog obrazovanja odraslih;

- b) troškove praćenja, unapređivanja i razvoja obrazovanja odraslih.
- (2) U Budžetu Brčko distrikta BiH se mogu osigurati sredstva za troškove izvođenja programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih koji imaju završenu samo osnovnu školu, te druge programe obrazovanja u skladu s Planom obrazovanja iz člana 30 ovog zakona.

Član 59

(Akt o utvrđivanju cijene troškova programa obrazovanja)

- (1) Cijene troškova obrazovanja odraslih i provjere znanja utvrđuju se posebnim aktom koji donosi organizator Programa obrazovanja.
- (2) Saglasnost na akt iz stava 1 ovog člana za pravne subjekte koji provode formalno obrazovanje odraslih daje Odjeljenje za obrazovanje.

Član 60

(Nadzor)

- (1) Nadzor nad radom organizatora obrazovanja odraslih i inspekcijski nadzor u skladu s propisima koji se odnose na obrazovanje vrše:
- inspektor za obrazovanje;
 - upravni inspektor;
 - Odjeljenje za obrazovanje.
- (2) Stručno-pedagoški nadzor, s ciljem organizovanog praćenja obrazovanja odraslih, vrši Odjeljenje za obrazovanje, Pedagoška institucija (u daljnjem tekstu: Pedagoška institucija).
- (3) Stručno-pedagoški nadzor vrši se najmanje jednom u toku četiri godine i ima pedagoško-instruktivni karakter.
- (4) Vršenje stručno-pedagoškog nadzora nad radom organizatora obrazovanja bliže se uređuje podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja za obrazovanje, na prijedlog Pedagoške institucije.

Član 61

(Novčana kazna od 2.000 do 10.000 KM)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj organizator obrazovanja odraslih koji:
- počne obavljati djelatnost obrazovanja odraslih prije donošenja rješenja o ispunjavanju uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih (član 21 ovog zakona);
 - ne obavlja djelatnost u skladu s programom obrazovanja (član 31 ovog zakona);
 - počne da realizuje nove programe obrazovanja prije donošenja rješenja o ispunjenosti uslova za realizaciju novih programa obrazovanja (član 34 ovog zakona);
 - sredstva javnih prihoda namijenjena za finansiranje odnosno sufinansiranje obrazovanja odraslih koristi u druge svrhe (član 56 stav 2 ovog zakona).
- (2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u organizatoru obrazovanja odraslih novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana instituciji se može izreći i zaštitna mjera zabrane izvođenja programa obrazovanja u trajanju od jedne do tri godine.

Član 62

(Novčana kazna od 1.000 do 5.000 KM)

(1) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj organizator obrazovanja odraslih ako:

- a) suprotno članu 25 ovog zakona propusti voditi dokumentaciju i evidenciju o završenom obrazovanju odraslih po javno važećim programima;
 - b) ne vodi baze podataka iz člana 26 ovog zakona;
 - c) ne obavlja djelatnost u skladu s programom obrazovanja iz članova 31, 35, 39, 40 i 41 ovog zakona;
 - d) ne zaključi ugovor s polaznikom u skladu s članom 51 stavom 1 ovog zakona ili propusti da to uradi pravovremeno i uredno;
 - e) postupi suprotno članu 51 stavu 2 ovog zakona;
 - f) izvrši naplatu troškova za sticanje osnovnog obrazovanja od polaznika obrazovanja suprotno članu 57 stavu 1 ovog zakona.
- (2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u organizatoru obrazovanja odraslih novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana instituciji se može izreći i zaštitna mjera zabrane izvođenja programa obrazovanja u trajanju od jedne do tri godine.

DIO TREĆI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 63 (Usklađivanje akata)

Pravni subjekti za obrazovanje odraslih koji su registrovani na području Brčko distrikta BiH dužni su u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona upisati se u Registar koji vodi Odjeljenje za obrazovanje i uskladiti svoja opća akta s ovim zakonom.

Član 64 (Obaveze Vlade)

Vlada je dužna, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti:

- a) Standarde i normative za realizaciju programa obrazovanja odraslih (član 15 stav 2 ovog zakona);
- b) Odluku o visini naknade na ime troškova provođenja postupka provjere ispunjenosti uslova za rad organizatora obrazovanja odraslih (član 18 stav 8 ovog zakona);
- c) Srednjoročni trogodišnji Plan obrazovanja odraslih u Brčko distriktu BiH (član 30 stav 2 ovog zakona);
- d) Odluku o visini naknade na ime troškova provođenja postupka provjere ispunjenosti uslova za izvođenje novih programa obrazovanja (član 34 stav 5 ovog zakona).

Član 65 (Rok za uspostavljanje Registra)

Odjeljenje za obrazovanje je dužno, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, uspostaviti i ažurno voditi Registar iz člana 23 ovog zakona.

Član 66 (Rok donošenja podzakonskih akata)

Šef Odjeljenja je dužan, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti sljedeće pravilnike:

- a) Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za osnivanje organizatora obrazovanja odraslih (član 18 stav 9 ovog zakona);
- b) Pravilnik o postupku utvrđivanja uslova za upis u Registar, sadržaj i način vođenja Registra (član 23 stav 7 ovog zakona);
- c) Pravilnik o sadržaju, oblicima te načinu vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije i izdavanju javnih isprava (član 25 stav 6 ovog zakona);
- d) Pravilnik o procesu i načinu provjere ispunjenosti uslova za rad i realizaciju novih programa obrazovanja (član 34 stav 4 ovog zakona);
- e) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra poslodavaca kod koji se obavlja praktični rad (član 38 stav 3 ovog zakona);
- f) Pravilnik o načinu organizovanja, nadzoru i provođenju ispita kao i formi i sadržaju javnih isprava koje se mogu steći kroz program obrazovanja odraslih (član 41 stav 7 ovog zakona);
- g) Pravilnik o načinu organizovanja, provođenja, dužini trajanja, potrebnom fondu sati za sticanje srednje stručne spreme, programa prekvalifikacije, programa osposobljavanja i programa brze obuke za potrebe poslodavca (član 48 stav 4 ovog zakona);
- h) Pravilnik o nazivu, formi i sadržaju javnih isprava koje se stiču u sistemu obrazovanja odraslih (član 54 stav 6 ovog zakona);
- i) Pravilnik o vršenju stručno-pedagoškog nadzora nad radom organizatora obrazovanja (član 60 stav 4 ovog zakona).

Član 67 **(Stupanje na snagu)**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: 01-02-462/18
Brčko, 30. 10. 2018. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH

Esed Kadrić